

Školní vzdělávací program školní družiny

„Domeček plný her a pohody“

Koordinátor: Eva Bořková

Adresa školy: Základní škola Tišnov, náměstí 28. října 1708, Tišnov 666 01

Ředitel školy: Zhořová Radmila, PaedDr.
zhorova@tisnov-zs28.cz

Kontakty: telefon 549 415 629
e-mail: sekretariat@tisnov-zs28.cz
web: [http:// www.tisnov-zs28.cz](http://www.tisnov-zs28.cz)

IČO: 702 839 40
REDIZO: 600 110 532
Zřizovatel: Město Tišnov, náměstí Míru 110, 666 01 Tišnov
Bc. Jiří Dospíšil, starosta
telefon: 549 439 780
e-mail: urad@tisnov-mesto.cz

Koordinátor: Eva Bořková, vedoucí vychovatelka ŠD

Verze: 2. verze
Platnost dokumentu: od 17. 10. 2017
Školská rada projednala dne: 16. 10. 2017

Domeček plný her a pohody

Je mottem života dětí i vychovatelek ve školní družině při ZŠ Tišnov, nám. 28. října.

Charakteristika ŠD

Naše školní družina nabízí:

- Zájmové vzdělávání formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, odpočinku a relaxace, výchovy hrou, učení, individuálních prací a motivačního projektu.
- U žáků podporujeme citlivé vztahy k lidem, k přírodě, učíme je chránit si své zdraví, vedeme je k otevřené komunikaci, rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat druhého.
- Zaměřujeme se na ochranu životního prostředí. Aktivně uplatňujeme zásady ekologické výchovy v životě ŠD plynoucí ze ŠVP Květnice. Zapojujeme se do programu „Les ve škole“.
- Chceme, aby prostor školní družiny byl pro všechny příjemný a napomáhal vytvářet vhodné klima. Vedeme žáky k tvořivosti a rozvíjíme jejich estetické vnímání.
- Respektujeme individuální schopnosti a dovednosti žáků.
- Úkolem naší práce je položit základy ke klíčovým kompetencím neboli schopnostem umět trávit volný čas, řešit problémy, kompetencím komunikativním, sociálním, občanským a pracovním.
- Od 1. třídy rozvíjíme u žáků jejich schopnosti rozhodování, hodnocení a sebehodnocení.
- Spojení žáků různých věkových skupin se osvědčuje jako výhoda – starší předávají své zkušenosti a dovednosti mladším. Všechny vedeme k tomu, aby respektovali jeden druhého.

Organizace ŠD

Školní družina je pro žáky 1. stupně ZŠ. Žáci pravidelné docházky se zařazují do jednotlivých oddělení. Každé oddělení vede kvalifikovaná vychovatelka.

ŠD je v provozu ráno od 6:00 do 7:30 hod. (v případě půlených hodin do 8:45 hod.). Po skončení výuky od 11:25 do 16:30 hod.

Děti, které navštěvují ŠD, vchází do školy bočním vchodem a používají příslušné družinové šatny.

- ŠD spolupracuje s:

Učiteli základní školy – konzultace, pracovní a klasifikační porady.

Školním psychologem – řešení výchovných potíží dětí.

Speciálním pedagogem – při výchově dětí se specifickými vzdělávacími potřebami.

Metodikem prevence – prevence rizikového chování.

Zákonnými zástupci – sdělování informací o jejich dětech při předávání dětí a na třídních schůzkách a konzultacích nebo na základě osobní domluvy s příslušnou vychovatelkou.

ŠD při ZŠ Smiškova v Tišnově – společně organizujeme sportovní zájmovou činnost.

Mateřskými školami v Tišnově – organizujeme pro děti zábavná odpoledne.

Městskou knihovnou v Tišnově – účastníme se jejich pořádaných akcí.

Inspiro – střediskem volného času v Tišnově

Cíle výchovně vzdělávací práce v ŠD

Základní vzdělání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence. Cílem výchovně vzdělávací práce je rozvoj žáka, jeho učení a poznávání, osvojování si základních hodnot, na nichž je založena naše společnost. Dále je to získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí. Důležitá je také výchova ke smysluplnému využívání volného času a vybava žáků dostatkem námětu pro naplňování volného času.

Prostřednictvím volnočasových aktivit posilujeme a rozvíjíme tyto kompetence:

1. *Kompetence k učení*

- Žák - dokončí započatou práci
- umí zhodnotit své výkony
 - klade si otázky a hledá odpovědi
 - všímá si souvislostí mezi jevy
 - získané vědomosti dává do souvislostí
 - samostatně pozoruje a experimentuje
 - vědomosti uplatňuje v praxi

2. *Kompetence k řešení problémů*

- Žák - všímá si dění a problémů
- rozlišuje správná a chybná řešení
 - hledá nová řešení
 - snaží se řešit sám nebo ve spolupráci v krizové situaci

3. *Kompetence komunikativní*

- Žák - naslouchá druhým
- souvislými větami formuluje myšlenky, otázky a odpovědi
 - dokáže vyjádřit své pocity (řečí, gestem, mimikou)
 - rozvíjí slovní zásobu
 - využívá informace a komunikační prostředky

4. *Kompetence sociální a interpersonální*

Žák - rozpoznává vhodné a nevhodné chování

- respektuje zájmy jiných
- je odpovědný za své chování
- vnímá a dokáže se postavit proti nespravedlnosti, agresivitě a šikaně
- je tolerantní k odlišnostem jiných
- dokáže si poradit nebo požádat o pomoc
- snaží se vyrovnat s neúspěchy a nedostatky
- dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis

5. *Kompetence činnostní a občanské*

Žák - uvědomuje si svá práva a povinnosti

- chová se odpovědně k sobě i k druhým
- dbá o své zdraví a bezpečí
- snaží se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit jednoduché činnosti
- podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí

6. *Kompetence k trávení volného času*

Žák - si umí vybrat zájmovou činnost

- orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití
- dokáže se zapojit a uplatnit v kolektivu
- své zájmy rozvíjí v individuálních a skupinových činnostech
- umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času

Délka a časový plán vzdělávání ŠD

Školní vzdělávací program pro naši ŠD je stanoven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu pro žáky prvního stupně základní školy. Evaluace činnosti a dosažených výsledků je provedena vždy na konci školního roku hodnocením činnosti a akcí ŠD ve Výroční zprávě školy.

V ŠD plánujeme činnost na úrovni příležitostní akce soustředěné k určitému vybranému tématu nebo řízenou organizovanou činností, která postupuje podle měsíčního plánu ŠD.

Systém práce je založen na dobrovolnosti a zájmovosti žáka.

Pravidla pro evaluaci ŠD

- hodnocení dětí: chválíme, oceňujeme, vyhodnocujeme
- výstavky formou nástěnek ve třídách a na chodbách, informační nástěnky
- tematické výstavky – Velikonoční, Vánoční
- výrobky domů
- fotodokumentace
- společné aktivity s rodiči (karneval, divadelní představení dramatického kroužku, soutěže)
- konzultace s vyučujícími, výchovným poradcem, speciálním pedagogem a psychologem
- písemné hodnocení celoroční práce – výroční zpráva
- webové stránky ZŠ s rubrikou ŠD – měsíční plán akcí
- aktuální zveřejnění příležitostných akcí a činností s fotodokumentací na webových stránkách ZŠ, na Facebooku školy
- personální stav ŠD a úroveň dalšího vzdělávání vychovatelek v akreditovaných kurzech i formou samostudia
- podmínky činnosti (vybavení prostředí)

Podmínky přijímání žáků

Žáka do ŠD přihlašují zákonní zástupci předáním řádně vyplněného zápisního lístku s uvedením rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka z družiny.

Žák je po odevzdání zápisního lístku (příhlášky) přijat do ŠD a vztahují se na něho veškerá práva a povinnosti účastníka zájmového vzdělávání.

Odhlašování žáka z docházky do činnosti ŠD oznámí rodiče nebo zákonní zástupci písemnou formou vedoucí vychovatelce ŠD. Žák může ukončit docházku během celého školního roku.

Pokud rodiče během školního roku potřebují změnu docházky v zápisním lístku, mohou ho kdykoliv doplnit nebo změnit.

Pokud žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušuje kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD, může být na návrh vychovatelky s rozhodnutím ředitele školy ze ŠD vyloučen.

Formy vzdělávání

ŠD organizuje pravidelnou činnost oddělení a zájmových útvarů, pořádá příležitostné akce a v průběhu dne nabízí spontánní aktivity. Družina umožňuje žákům i odpočinek a přípravu na vyučování.

Základním předpokladem činnosti ŠD je **hra** založená na zážitku účastníka, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navazuje klidné emoce.

Strategii pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času.

Preferujeme: besedy, rozhovor, komunikativní kruh, evaluační metody, diskuze, spontánní činnosti, vycházky, výtvarné a rukodělné činnosti, soutěže, dramatizace, individuální a skupinové práce, výstavy, pohybové aktivity, ekologické činnosti, zájmové útvary a kroužky.

Požadavky pedagogiky volného času:

Požadavek pedagogického ovlivňování volného času – vychovatelka navozuje a ovlivňuje činnost

Požadavek dobrovolnosti – všechny činnosti jsou přiměřené věku a žáci je vykonávají na základě vzbuzeného zájmu a motivace.

Požadavek zajímavosti a zájmovosti – činnost je aktivní a využíváme i jiné postupy a náměty než ty, které žáci znají ze školy.

Požadavek aktivity – volíme činnost tak, aby mohli být přiměřeně úspěšní všichni žáci.

Požadavek citlivosti a citovosti – činnost přináší žákům kladné emoce, a to nejen z aktivity samé a z následné pochvaly, ale z objevování nových obzorů či překonávání překážek.

Požadavek prostoru k seberealizaci – činností žák nachází sám sebe a zároveň si vytváří žádoucí sociální kontakty.

Obsah vzdělávacího programu

Vzdělávací program vychází ze čtyř typů učení, jak je užívá UNESCO.

Učit se znát – získávat vědomosti, poznatky, dávat je do souvislosti a řešit problémy.

Učit se „jak na to“ – získávat různé dovednosti a návyky pro život a komunikovat.

Učit se žít společně – všichni známe svá práva i povinnosti, osvojit si pravidla společenského chování, rozvíjet empatii, společně řešit problémy.

Učit se být – rozvíjet vnitřní kvality jedince, pěstovat zdravý životní styl.

Obsahem naší ŠVP jsou činnosti, jejichž skladba je strukturována do pěti tematických celků základního vzdělávání **Člověk a jeho svět**.

Téma: *Místo, kde žijeme*.

Zahrnujeme vycházky, výlety do okolí, poznatky z cest, vztah k rodině, škole, ke společnosti, k obci. Využíváme těchto činností k tematickým hrám, vyprávění nebo výtvarnému zpracování tohoto tématu.

Posilujeme kultivovaný projev s rozvíjenou slovní zásobou.

Zařazujeme činnosti posilující vztah k tradicím (rukodělná a výtvarná činnost)
Dopravní výchova – hry s dopravní tematikou.

Téma: *Lidé kolem nás.*

Osvojujeme si zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi.

Uvědomujeme si význam a podstatu tolerance, empatie a vzájemné úcty.

Poznáváme a získáváme vědomosti o základních právech a povinnostech člověka.

Naplnění těchto aktivit je každodenní pedagogická práce vychovatelky, která vede žáky k osvojování a dodržování základu společenského chování. Vytváříme kladný vztah k spolužákům a pozitivní klima v oddělení, které je založeno pouze na vzájemném respektu a radosti ze spolupráce.

Téma: *Lidé a čas.*

Budujeme správný režim dne, režim družiny a jeho dodržování. Režim družiny sestavujeme a naplňujeme účelně a tyto opakované úkony probíhají v klidné atmosféře.

Téma: *Rozmanitost přírody.*

Plánujeme tematické vycházky do okolní přírody, seznamujeme se s rozmanitostí a proměnlivostí živé a neživé přírody. Poznatky rozvíjíme při výtvarném zpracování při didaktických hrách s přírodními motivy, v péči o pokojové rostliny.

Téma: *Člověk a jeho zdraví.*

Vytváříme průběžné a každodenní aktivity směřující k péči o osobní hygienu, prevenci úrazu. Poukazujeme na důležitost bezpečnosti při všech činnostech, které žáci provozují.

Zařazujeme pohybové a tělovýchovné aktivity, klademe důraz na pravidelný pobyt venku či v tělocvičně.

Příležitostní a každoročně se opakující akce školní družiny:

- Zahajujeme školní rok a vítáme děti prvních ročníků ve školní družině
- Drakiáda
- Švihadlový král, královna
- Sportovní turnaje s žáky ŠD Šmíškova ZŠ
- Za pokladem pirátů – soutěž
- Ochutnávky bylinných čajů
- Vánoční výstava prací žáků ŠD
- Vánoce pro zvířátka
- Divadelní představení herců divadla Radost, Paravánek, Koráb
- Vyrábíme si masopustní masky
- Karneval v ŠD
- Ukaž, co umíš – zábavné soutěže v tělocvičně
- Hry bez hranic – zábavné soutěže v tělocvičně
- Vyrábíme dárky pro budoucí žáky prvních tříd
- Chráníme naše životní prostředí
- Velikonoční výstava prací dětí ŠD
- Vyrábíme přání a dárky pro maminky
- Zábavné odpoledne pro děti MŠ v Tišnově
- Dětský den – veselé hry a soutěže
- Paměťová hra na Květnici

Náměty pro zájmovou činnost – viz. příloha

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění věnována průběžná zvláštní pozornost. Respektujeme individualitu každého žáka a vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Na podmínkách pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracujeme adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu s rodiči, speciálním pedagogem a školním psychologem. Dle stupně a charakteru jejich handicapu umožňujeme začleňování dětí do volnočasových aktivit. Pro rozvoj talentovaných jedinců ŠD nabízí další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

Personální podmínky

Pedagogické působení zajišťují kvalifikované vychovatelky. Odborné zaměření si průběžně prohlubují v akreditovaných kurzech a samostudiem.

Materiální podmínky

- Každé oddělení má k dispozici klubovnu. Některá oddělení jsou společná s učebnou, která je přizpůsobena k činnosti ŠD. Děti mají možnost využívat jednoduché i náročnější polytechnické stavebnice, společenské hry a dětský nábytek. K vybavení ŠD patří také hudební nástroje, sportovní náčiní, knihy. Každé oddělení vlastní materiál pro výtvarnou a pracovní činnost. Veškeré vybavení ŠD průběžně doplňujeme, obnovujeme a modernizujeme.
- Žáci se podílejí na výzdobě prostorů školní družiny, využívají k tomu výsledky své výtvarné a rukodělné tvořivosti. Výzdoba je obměňována a sleduje práci žáků v ročních obdobích i dle aktuálních inspirací.
- ŠD využívá pro svoji činnost i další prostory školy: tělocvičnu, knihovnu, cvičnou kuchyňku, učebnu dramatické výchovy a počítačovou učebnu. Pro pobyt venku má k dispozici tělovýchovný areál školy, dětský koutek s pískovištěm a přírodní prostředí v okolí školy.

Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Žák nesmí být diskriminován podle rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, náboženství, sociálního původu, majetku.

Žáka je třeba chránit před tělesným a duševním násilím, urážením, ale i zanedbáním rodinné péče o něho.

Ve vztahu k dětem je třeba postupovat podle Listiny o právech dítěte.

Pro činnost ŠD platí stejná ustanovení BOZP jako ve škole.

Žáci, kteří jsou přihlášení do ŠD, jsou poučeni o bezpečnosti a seznámeni s vnitřním řádem ŠD. Záznam o poučení žáků je uveden v Přehledu výchovně vzdělávací práce.

Pravidla chování žáků při činnostech ŠD

Žák se řídí pokyny vychovatelky ŠD, pravidly vnitřního řádu ŠD a školního řádu.

Bez vědomí vychovatelky žák neopustí oddělení ŠD.

Doba pobytu ve školní družině se řídí údaji na zápisovém lístku.

Na oběd jsou žáci odváděni v doprovodu vychovatelky ŠD.

Osobní věci má každý žák označeny příjmením. Případnou ztrátu, či záměnu hlásí žák, nebo zákonný zástupce ihned pí. vychovatelce.

K hrám, hračkám a knihám atd. se žáci chovají ohleduplně a šetrně.

Pokud žák soustavně narušuje činnost ŠD a opakovaně hrubě porušuje vnitřní řád ŠD, může být z rozhodnutí ředitele školy z docházky do ŠD vyloučen.

Bezpečnost žáků

- Dodržujeme hygienické zásady (místnosti, nábytek, vybavení odpovídá hygienickým požadavkům).
- Zajišťujeme dostupnost prostředků první pomoci.
- Preventivně kontrolujeme prostory (hřiště, dětský koutek – vandalismus ze strany veřejnosti).
- Preventivně upozorňujeme na nebezpečí při práci a sportu.
- Vytváříme klidné a přátelské prostředí.
- Zajišťujeme bezpečnost a ochranu zdraví žáků metodicky správným výběrem činností v jednotlivých zaměstnáních.

Veškeré zjištěné nedostatky vychovatelky okamžitě nahlásí vedení školy.

Při úrazu žáka zváží vychovatelka situaci – poskytne první pomoc, ošetří dítě sama, informuje rodiče, v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc.

Žák je povinen okamžitě hlásit vychovatelce každé zranění při činnostech ŠD.

Během provozu ŠD nevstupují z hygienických a bezpečnostních důvodů zákonní zástupci, či jimi pověřené osoby do jednotlivých oddělení ŠD.

Žák nesmí nosit do ŠD věci, které by mohly ohrozit jejich zdraví, způsobit úraz, popřípadě ohrozit zařízení ŠD.

Závěr

Naše ŠD umožňuje dětem připravit se na život tak, aby se dokázaly projevat jako svébytné a zodpovědné osobnosti a uplatňovaly svá práva, ale také povinnosti.

Pomáháme učit se vyjadřovat svůj názor, tvořit, zkoumat, rozvíjet představivost, spolupracovat v týmu a poznávat nové. Děti se naučí komunikovat s ostatními dětmi i dospělými a navazovat nová kamarádství a přátelství.

Příloha:

Náměty pro zájmovou činnost

Tematický okruh – Formulace činnosti a její stručný popis – Číslo rozvíjené kompetence

1. Místo, kde žijeme

NÁŠ DOMOV

U nás doma	Vyprávíme si o životě naší rodiny	3, 4, 5
	Kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný volný čas	4, 6
Náš dům	Ptáme se, co kdo dělá v našich rodinách – kresba, malba, koláž	3, 6
	Popisujeme domy (byty), v nichž bydlíme a jejich zařízení	2, 3, 4
	Stavíme náš dům ze stavebnicových dílů	2, 3, 5
	Stavíme si ideální dům, v němž bychom chtěli v budoucnu bydlet	2, 4, 5

ŠKOLA

Naše škola není bludiště	Procházíme školou a představujeme si, že je bludištěm, v němž se orientujeme	1, 2, 6
	Pátráme, co skrývají odborné pracovny a kabinety naší školy	1, 4
	Zjišťujeme, kdo všechno v naší škole pracuje	1, 3
	Navštěvujeme školní kuchyni	1, 6
	Zkoušíme vařit (připravit svačinu) ve školní kuchyňce	1, 2, 6
	Zdobíme školní družiny	1, 6
Škola – stánek vzdělávání	Hledáme ve škole nebo v blízkém okolí „ukrytý poklad“	3, 5, 6
	Představujeme si, co bychom viděli skrytou kamerou ve třídě při vyučování i o přestávce	3, 5, 6
	Soutěžíme o nejlepšího luštitel křížovek	1, 3
	Soutěžíme v pexesu – plesový král	1, 3
Cesta do školy	Povídáme si o cestě do školy a domů	1, 2, 4
	Zajímáme se o dopravní značky v našem okolí	1, 2, 6
	Hledáme smysl dopravního značení	1, 3, 5
	Vyrábíme si dopravní značky	2, 5
	Soutěžíme: „Na řidiče a dopraváky“	2, 3, 5
	Orientujeme se na mapě a hledáme v internetové fotomapě	2, 4
Čím jezdíme a čím můžeme jezdit	Výtvarně znázorňujeme různé hromadné dopravní prostředky	1, 3
	Soutěžíme ve znalostech z dopravní výchovy	1, 3

NAŠE MĚSTO

Obec, v níž	Na vycházkách hledáme zajímavosti naší obce	1, 2, 5
--------------------	---	---------

Žijeme	Vycházka na vyvýšené místo Květnice	1, 2, 5
	Společně výtvarně zobrazujeme naše město	1, 2, 5
	Stavíme naše město z kostek	2, 4, 5
	Hrajeme si na návštěvníky našeho města	1, 2, 3
	Ptáme se, kde najdeme různé zajímavosti	1,2
Jak žijeme	Na vycházkách si povídáme o tom, kde v našem městě pracují policisté, hasiči, lékaři, zdravotní sestry atd.	1, 2, 6
	Kreslíme, čím bychom chtěli být	1, 3
Naši pomocníci	Besedujeme na téma „ten dělá to a ten zas tohle“	2, 4
	Nakupujeme a prodáváme.	2,3
Ztráty a nálezy	Představujeme si, jak bychom se zachovali, kdybychom se ztratili – přehráváme si scénky.	1,2,3
	Zamýšlíme se, co bychom učinili, kdybychom našli malého kamaráda, kdyby se ztratil	2, 3, 5
	Hrajeme si na Ztráty a nálezy (našli/ztratili jsme peněženku, klíče)	1,3
Ochránci pořádku	Besedujeme o práci příslušníků policie a o porušování zákona (alkohol, drogy, krádeže), ptáme se, jak takovému trestnému jednání předcházet.	1, 4
Cesta do knihovny	Jdeme navštívit knihovnu.	3, 5, 6
	Ptáme se knihovnice, které knížky si žáci nejraději půjčují.	1, 3, 4
	Besedujeme o naší nejoblíbenější knize, povídáme si o ilustracích, které ji doplňují.	3, 5
	Tvoříme záložku do knihy, vytváříme obal na knihu.	1, 6
	V přírodě projdeme pohádkovým lesem.	1, 3
Objevitelé	Na vycházce hledáme zajímavá místa, historické budovy, nejstarší strom, apod.	2, 3
	Stavíme krajinu z písku, kamínků, větviček apod.	2, 3, 5
Výlety do světa	Učíme se určovat světové strany – různé postupy.	2, 3, 5
	Učíme se určovat světové strany – různé postupy.	2, 3, 5
Masopust	Vyprávíme si, co jsou masopustní zvyky.	1, 3, 4
	Vyrábíme si masopustní masky.	1, 2, 6
	Pořádáme dětský karneval.	1, 2, 6
Vítáme jaro	Vyzdobíme družiny nejlepšími maskami.	3, 4, 5
	Besedujeme o lidových tradicích a zvycích týkajících se jara.	1, 3, 6
	Vyrábíme velikonoční předměty z různého materiálu.	1, 2, 6
	Pořádáme velikonoční výstavu našich výrobků.	1, 2, 6
	Jarně vyzdobíme družinu, chodbu schodiště.	1, 2, 6
	Vyhlásíme soutěž o nejlepší vyrobenou čarodějnici.	4, 5

Lidé kolem nás

RODINA

Vizitka naší rodiny	Představujeme povolání našich rodičů, pantomimicky je předvádíme a kreslíme.	3,4
Do rodiny patří také dědeček a babička	Představujeme povolání našich prarodičů, hrajeme si na zaměstnání (řemesla), předvádíme je v malých scénkách.	3,4
Den matek	Besedujeme o tom, co pro nás znamenají naše maminky, kreslíme, čím se doma zabývají, co pro nás dělají atd. Vyrábíme dárky pro radost maminká.	1,3,4 3,4,6
Co vyprávěly peníze	Besedujeme o tom, co je to plýtvání (jídlem, penězi, energií), ptáme se, jak můžeme šetřit (peníze, jídlo, energie). Na vycházce si všímáme cen výrobků (co bychom mohli koupit za 10, 20 nebo 50 korun, srovnáváme ceny potravin a dalšího zboží). Hrajeme si na prodávající a kupující (využíváme kouzelná slovíčka „prosím“, „děkuji“, zkoušíme reklamovat výrobek).	4,5 2,4,5 1,3,6

KAMARÁDI

Moji kamarádi	Hrajeme si na malíře a malujeme portrét kamaráda. Kreslíme portréty našich vrstevníků a vysvětlujeme, proč jsou našimi kamarády. Při hře zjistíme, jak se známe (poznáme kamaráda po hlase Nebo po hmatu, máme-li zavázané oči?). Povídáme si o rozdílu mezi slovy kamarád, přítel a spolužák.	1,3,4 3,4 1,3,5 1,3,4
Tichá pošta	Učíme se na výkonech a chování každého spolužáka najít něco pěkného, za co ho pochválíme (na každém spolužákovi něco oceníme, něčím je zajímavý).	1-6
Učíme se toleranci a pořádku	Kriticky hodnotíme naši třídu a společně se domluvíme, čím můžeme vylepšit její vzhled. Přemýšlíme o vandalismu, opravujeme poškozené hry, uklízíme si školní tašky, věnujeme se sebeobslužné práci.	2,6 2,5,6
Nejsme všichni stejní, cvičíme naše smysly	Uvědomujeme si, v čem a jak jsou znevýhodněni někteří lidé (psychicky či tělesně). Představujeme si pocity nevidomého člověka (máme zavázané oči a ostatní nás „navigují“, kudy máme jít, se zavřenýma očima hledáme, odkud se ozývá zvuk). Ve dvojicích zkoušíme role nevidomého a jeho průvodce. Cvičíme hmat (poslepu určujeme předměty, které jsme předtím vložili do krabice).	3,5 3,4,5 1,6 2,3,4
Náš karneval	Orientujeme se v prostoru – zkoušíme na hřišti dojít poslepu k cíli. Tvoříme pozvánky, plakáty pro spolužáky, pedagogy, rodiče. Vyrábíme masky a doplňky k nim. Učíme se tanečky na karnevalovou slavnost. Bavíme se na karnevalu. Po karnevalu vystavujeme masky, které měly největší úspěch. Kreslíme, co se nám na karnevalu líbilo.	2,4,5 2-6 2,4 1,6 6 1,6 3,4

Čas adventní	Vnímáme začínající atmosféru Vánoc, čteme si v knížkách o Vánocích, vyprávíme si o smyslu adventní doby.	2,3
	Vyrábíme Mikuláše, čerty, anděly, Lucky.	3,4
Kouzelný čas Vánoc	Vyprávíme si o Vánočních zvycích, které se zachovaly dodnes, zvláště o těch, které dodržujeme v naší rodině.	1,3
	Na vycházkách pozorujeme výzdobu města, ulic, obchodů.	3,4
	Vyrábíme vánoční ozdoby z papíru, ze slámy, šišek, ořechových skořápek a jiných přírodnin.	1,2,6
	Naši třídu si zdobíme vánočními motivy.	6
	Učíme se ozdobně zabalit dárky.	2,6
	Vyrábíme přáníčka k Vánocům a jmenovky k dárkům.	4,6
Velikonoce	Čteme si o národních a místních zvycích spojených s jarem.	1,3
	Zdobíme třídu a okna symboly Velikonoc (kreslíme, vystřihujeme).	5,6
	Vyrábíme pomlázky.	2,6
	Vyrábíme velikonoční zajíce, kuřátka apod.	5,6
Náš den „D“	Zábavně soutěžíme a závodíme.	3-6

JAK SE SPRÁVNĚ CHOVAT

Známe kouzelná slovíčka	Hrajeme scénky s kouzelnými slovíčky (a bez nich).	1,2,3
	Hrajeme si a učíme se správně zdravít, podat ruku, požádat o něco.	3,4
Člověk mezi lidmi	Povídáme si, čím můžeme druhého potěšit – dárkem, pochvalou, chováním, úsměvem. Denně si uvědomujeme, že se máme chovat slušně a laskavě.	1-6
	Uvažujeme, které dárky je vhodné/nevhodné darovat při různých příležitostech kamarádům či dospělým (učíme se předávat kytici, bonboniéru,...).	2,5
	Hrajeme si na vyřizování drobných vzkazů, vstupování do úředních místností, hodnotíme naše chování ve školní jídelně.	2,3,4
Cestou necestou	Na příkladech si připomínáme vhodné a nevhodné chování v dopravních prostředcích, na silnicích, hovoříme o následcích dopravní nekázně.	1-5
	Hrajeme scénky na téma Jak se máme/nemáme chovat při cestě autobusem, tramvají atd., Jak a kde nahlásíme ztrátu žákovské legitimace na autobus apod.	1-5
	Na vycházkách zdokonalujeme a procvičujeme chování na chodníku, na silnici, na přechodech, při nákupech, v dopravních prostředcích.	1-6
Mluvíme správně?	Pomocí říkadla a básniček cvičíme rytmus a melodii jazyka.	1,3,5
	Vyprávíme s pohádky a příběhy ze života.	3,5,6
	Dramatizujeme jednoduché pohádky a příběhy a pak je převádíme mladším spolužákům.	1,2,6
Řekni to i beze slov	Pantomimicky předvádíme povolání, sporty, pocity.	2,3,5,6
V restauraci a u stolu	Seznamujeme se s pravidly slušného chování ve veřejných prostorech.	1,3,5
	Cvičíme se ve správném stolování.	3,4
V naší jídelně	Při stolování dodržujeme základní hygienické návyky a hodnotíme vzájemně naše chování u stolu.	2,5

**Co jsme viděli
a slyšeli
ve sdělovacích
prostředcích**

Dodržování zásad správného stolování procvičujeme denně ve školní jídelně.	1,3
Povídáme si o pořadech v televizi, v rozhlase, doporučujeme si vhodné pořady, argumentujeme, proč se nám líbí.	3,6

Lidé a čas

NÁŠ DENNÍ REŽIM

Co vše stihneme během dne	Vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu. Kreslíme, co nás nejvíce baví, co nás baví méně, čemu věnujeme nejvíce času, co musíme dělat každodenně. Nad kresbami besedujeme. Při hře vybíráme jednotlivé činnosti denního režimu, přiřazujeme k nim vhodnou denní dobu a odhadujeme, jak dlouho se jim většinou věnujeme. Besedujeme o čase, který lidé promarní, uvádíme příklady. Představujeme si, co by se stalo, kdyby přestal fungovat čas, např. jak by jezdily vlaky, jak by vysílala TV, jak by se učilo ve škole	1,2,3,6 1,5,6 2,5,6 1,2,6 1,2,3,5
Jak jsme prožili včerejší den	Vypravujeme drobné příběhy, v nichž se střídají příjemné a nepříjemné události. Besedujeme na téma Jak jsem strávil víkend.	2,3,4 2-6
Náš kalendář	Připravujeme společné náměty pro vycházky v jednotlivých ročních obdobích.	5,6
Kdy se nejlépe připravíme do školy	Seznamujeme se s křivkou výkonnosti člověka v průběhu dne. Využíváme hry, při nichž si cvičíme paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivé myšlení. Využíváme počítač pro získávání mnoha informací, pracujeme s didaktickými hrami. Vzájemně si sdělujeme, které předměty máme nejraději, besedujeme nad důvody této obliby.	1,2 1,3 1,5 1,3
Přesnost je zdvořilostí králů	Vážíme si svého volného času i času druhých, hledáme, co nás o čas okrádá a čím zdržujeme sebe, rodiče, kamarády. Besedujeme o nebezpečí spěchu, který často přinese zbytečná zranění.	1-6 5,6
Co jsme dělali v našem volném čase	Ohlížíme se za prázdninami, shromáždíme pohlednice a obrázky z míst, které jsme navštívili. Besedujeme, co jsme prožili v sobotu, v neděli, kde jsme byli apod.	1,2,6 1,2,6

JAK SE MĚNÍ LIDÉ

Když jsme byli malí	Vyprávíme si nejzajímavější přírody z našeho raného dětství a malujeme je. Pozveme děti z mateřské školy na sportovní odpoledne.	1,3,5 3,4,5
Jak pomáhaly děti dříve doma, jak dnes	Povídáme si o tom, jak pomáháme doma, hrajeme scénky s touto tematikou	3,4,6
Malý pomocník	Besedujeme o domácnosti dříve a dnes (vybavení, nábytek, doplňky, spotřebiče). Vyprávíme si, jak nám technika pomáhá/škodí ve volném čase.	1,3 2,4,5,6
Naše město dříve a dnes	Na vycházce sledujeme rozdíly mezi novostavbami v našem městě a starými domy.	1,3,5

Lidé a minulost	Kreslíme ulice, dominanty měst, památné domy.	1,5,6
	Čteme české pohádky, říkadla, básničky, hádanky, jazykolamy. Odpovídáme na otázky týkající se života v minulosti. Hrajeme scénky z pohádek.	1-6
	Učíme se a zpíváme lidové písně.	1,2,6

2.

Rozmanitost přírody

PŘÍRODA OKOLO NÁS – ROSTLINY, ŽIVOČICHOVÉ

Jak se mění „náš strom“	Na vycházkách pozorujeme přírodu, vybereme si k pozorování např. různé stromy a v knížkách a encyklopediích hledáme údaje o jejich růstu, pěstování, plodech. Pozorujeme určitý strom a krajinu v jednotlivých ročních obdobích.	3,5,6 1,6
Stavby z přírodnin	Při vycházkách do lesa upevňujeme pravidla chování v přírodě. Stavíme objekty ze shromážděných přírodnin. Obtiskujeme listy – využíváme různé techniky pro výtvarné činnosti	3,5,6 2,5,6 1,2,6
Město v lese	Učíme se poznávat hmyz. Na vycházkách pozorujeme mraveniště a brouky, učíme se je poznávat a pojmenovávat. Učíme se chránit mraveniště.	1,2 1,2 1,2
S hlavou v oblacích	Při vycházkách pozorujeme život na stromech. Učíme se poznávat ptáky podle vzhledu a zpěvu. V zimě pozorujeme stopy ptáků na sněhu.	1,2,3 1,2,4 1,2
Naše květiny	Pečujeme o květiny – pěstujeme, zaléváme.	1,2,6
Za dobrodružstvím přírody	Poznáváme stromy podle kůry. Určujeme rostliny podle výrazné vůně a hmatu (pažitka, mateřídouška apod.). Soutěžíme ve skládání rozstříhaných obrázků. zvířat, rostlin. Poznáváme léčivé byliny podle vůně.	1,6 1,3 2,4,6 1,3
Práva zvířat	Zajímáme se o planetu Zemi a chráněné živočichy, pracujeme s tzv. Červenou knihou. V dubnu Měsíci ptactva, přemýšlíme, co znamenají ptáci v našem životě a jak se o ně starat. Při vycházkách do lesa nasloucháme zvukům přírody, určujeme původce zvuků, tříbíme své smysli.	1,3,5,6 1,2,5,6 1,6
Můj miláček, naši kamarádi – zvířátka	Vyprávíme si o domácích zvířatech a na základě vlastních zkušeností si vysvětlujeme, jakou péči vyžadují. Do třídy můžeme přinést některé z našich domácích zvířat.	1,6 1-6
Portrét zvířete: zvířata a jejich mlád'ata	Na vycházkách do lesů poznáváme, kteří živočichové žijí volně v našem okolí. Na vycházkách pozorujeme zvířata a jejich stopy. Kreslíme a malujeme své oblíbené zvíře, hovoříme o něm.	1,3,4 1,2,3 1,6

ROČNÍ OBDOBÍ

Příroda a my	Besedujeme o ročních obdobích – sledujeme změny v přírodě, život zvířat, vztahy mezi zvířaty. Čteme si o přírodě a jejich proměnách. Učíme se písničky a básničky s přírodní tematikou. Dramatizujeme jednoduché pohádky se zvířecími hrdiny. Na vycházkách pozorujeme změny v přírodě a malujeme je. Na vycházkách pozorujeme a poznáváme živočichy a rostliny,	1,2 1,3 1,3,5 1,3 1,3
---------------------	--	-----------------------------------

Podzim	vědomosti rozšiřujeme při hrách.	1,2
	Vyrábíme draky.	2
Zima	Sbíráme kaštany pro zvířátka v zimě.	4,6
	Zdobíme vánoční strom v lese (jablka, mrkev, kaštany).	1,4,5
Jaro	Dáváme krmení do krmelců.	1,4,5
	Na vycházce pozorujeme jarní práce na poli a v zahradě.	1,6
	Pozorujeme první jarní květin.	1,6
	Z mladých vrbových proutků zkoušíme vyrobit pomlázky.	1,2,6

CHRÁNÍME SI SVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Den Země	Při vycházkách do okolí školy pozorujeme čistotu úpravu okolí.	1,3,5
	Pomáháme při úklidu okolí školy a družiny.	5,6
Co do přírody nepatří	Třídíme odpad do kontejnerů.	1,5,6
	Odpovídáme v kvízu na téma Co do lesa nepatří.	1,2,5
	Při vycházkách do přírody si všímáme všeho, čím ji poškozuje činnost člověka.	4,6
	Soutěžíme na téma Nejlepší znalec přírody.	1,4,5
Chráníme naše životní prostředí	Vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě.	1,6
	Při vycházkách sledujeme živočichy, rostliny, neživou přírodu, uvědomujeme si negativní vliv člověka na krajinu.	1,3,5

3. Člověk a jeho zdraví

PEČUJEME O SVÉ ZDRAVÍ

Naše tělo – kouzla pro zdraví	Vyprávíme si o otužování a zdravém životním stylu Zjišťujeme, jak správně relaxovat a odpočívat (odpočinek tělesný, psychický).	1,3 5,6
Čistota– půl zdraví	Kontrolujeme běžnou denní hygienu. Besedujeme o osobní hygieně a jejím významu. Ujasňujeme s hygienické zásady při kašli, kýchání, použití WC, stolování atd., upozorňujeme se vzájemně na prohřešky proti těmto zásadám.	3,5,6 1,4,5 1,2,3
Náš zdravý jídelníček	Soutěžíme ve smyslovém poznání (čich, chuť, hmat), zeleniny, ovoce, koření.	1,3
Jídlo – všední součást dne	Připravíme si svačtinovou pomazánku ve školní kuchyňce.	1,2,5
Poznáváme houby	Poznáváme houby, které rostou v blízkém lese. Zjišťujeme, jak nezeměnit houby jedlé za jedovaté.	1,3 1,5
Chci být zdravý	Povídáme si o tom, jak pečovat o své zdraví, zacházet s léky. Učíme se ošetřovat jednoduchá zranění.	1,2,3 1,2
Příroda léčí	Besedujeme se známou bylinářkou. Z různých bylinek a šípků si vaříme čaj. Povídáme si o tom, jak se dříve léčilo.	1,3 1,6 1,3
Co nás může ohrozit	Předvádíme, jak se máme chovat na ulici, v dopravních prostředcích apod., abychom se vyhnuli úrazu, Poznáváme nebezpečné a jedovaté rostliny.	1,4 1,2,6

CHODÍME VEN KAŽDÝ DEN

Každodenní pobyt venku	Denně chodíme do přírody, na školní hřiště. Pořádáme jednoduché soutěže s míčem či se švihadlem (švihadlový král, královna). Po organizovaných závodivých a sportovních hrách relaxujeme při spontánních hrách (individuálně i ve skupině).	5,6 6 6
Příroda – naše tělocvična	Při vycházkách překonáváme přírodní překážky, pro naše hry využíváme přírodní prostředí. Prohlubujeme si znalosti o živé a neživé přírodě. Hrajeme hry propojující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti a orientace v přírodě. V přírodě se orientujeme podle mapy a turistických značek.	5,6 1,4,5,6 6 5,6
Zimní radovánky	Při vycházkách do zimní přírody sledujeme stopy zvířat na sněhu. Soutěžíme, kdo nejrychleji (nejdokonaleji) postaví sněhuláka. Závodíme v hodu sněhovou koulí na cíl, do dálky apod. Kreslíme do sněhu, do sněhové plochy vyšlapáváme jednoduché obrázky. Chodíme sáňkovat, bobovat.	3,5,6 6 6 6 6
Míčové hry	Seznamujeme se s pravidly míčových her a cvičíme se v jejich dodržování.	6

	Nacvičujeme vybíjenou i kopanou, na hřišti a v tělocvičně.	6
Atletická	Připravujeme hry pro naše sportovní odpoledne.	3,4,5
olympiáda -	Připravujeme závody v obratnosti.	3,4,5
sportovní odpoledne	Navštívíme Domeček – vyzkoušíme horolezeckou stěnu.	6